

S KOLESI PO GORIŠKIH GRIČIH

Slika 1: Goriška Brda

Avrorica :Lana Sedmak

Mentorica: Sanela Kadić

Izola, 11.05.2025

KAZALO VSEBINE

1. UVOD.....	4	
2. PREDSTAVITEV BRD.....	5	GORIŠKIH
2.1 Zgodovina Goriških Brd.....	6	
2.2.1 zgodovina.....	6	Starejša
2.2.2 Srednji vek.....	6	
2.2.3 Nov vek.....	6	
2.2.4 20.stoletje.....	6	
2.2.5 Sodobnost.....	6	
2.3 Znane osebnosti.....	7	
3. TEHNIČNI VODENJA.....	8	NAČRT
4. VODENJE ODSEKIH.....	9	PO
4.1 Goriška Brda - Turistična kmetija Markičič.....	9	
4.2 Goriška Brda – stolp Gonjače.....	9	
4.3 Goriška Brda – Ferdinand winery.....	10	
4.4 Goriška Brda - Župnijska cerkev sv. Mihaela.....	11	
4.5 Goriška Brda – grad Dobrovo.....	12	
4.6 Goriška Brda – Pipistrel.....	13	
5. CENE.....	14	IZRAČUNANJE
6. ZAKLJUČEK.....	15	
7. LITERATURA.....	16	VIRI IN

KAZALO SLIK

Slika 1: Goriška Brda.....	1
Slika 2 : Lega Goriških Brd na zemljevidu.....	5
Slika 3: Zgodovinska slika cerkve.....	7
Slika 4: Anton Zoran Mušič.....	7
Slika 5: Alojz Gradnik.....	8
Slika 6: Razgledni stolp Gonjače.....	10
Slika 7: Ferdinand winery.....	10
Slika 8: Župnijska cerkev sv. Mihaela.....	11
Slika 9: Grad Dobrovo.....	12
Slika 10: Letalo Pipistrel.....	13
Slika 11: Goriška Brda.....	15

1. UVOD

Sem Lana Sedmak, obiskujem 2. Letnik Srednje šole Izola , smer turizem. Predstavila vam bom enodnevni izlet po Goriških Brdih. Ogleдали si bomo 6 prelepih točk, vsaka ima svoj poseben čar. Čaka nas turistična kmetija Markičič, razgledni stolp Gonjače, vinska klet Ferdinand Winery, župnijska cerkev sv. Mihaela, grad Dobrovo in Pipistrel. Izlet je namenjen 8-članski skupini. Opravili bodo tudi nagradno igro in nagrada je let z letalom Pipistrel.

2. PREDSTAVITEV GORIŠKIH BRD

Goriška Brda so slikovita gričevnata pokrajina na zahodu Slovenije, ob meji z Italijo, pogosto imenovana kar slovenska Toskana. Njihova lega, med reko Sočo in italijansko Furlanijo ter bližina Nove Gorice jim daje poseben značaj, kjer se prepletata alpski in sredozemski svet. Blago podnebje in rodovitna tla omogočajo pridelavo vrhunskih vin, sadja in oljk, zato so Brda znana po rebuli, merlotu, češnjah, breskvah in figah. Pokrajina je posejana s starimi vasicami, med katerimi izstopajo Šmartno, Medana in Gonjače, ki s svojo arhitekturo in zgodovinskim šarmom pričajo o bogati preteklosti.

V zgodovini so Brda pripadala rimskemu imperiju, pozneje Habsburžanom, po drugi svetovni vojni pa so bila razdeljena med Italijo in Jugoslavijo. Danes predstavljajo simbol kulturne raznolikosti in čezmejnega sodelovanja. Zaradi naravnih lepot, tradicije, kulinarike in prijaznih domačinov so Goriška Brda priljubljena turistična destinacija, ki obiskovalcem ponuja avtentično doživetje slovenskega podeželja.

Slika 2:lega Goriških Brd na zemljevidu

2.1. ZGODOVINA GORIŠKIH BRD

2.1.1. Starejša zgodovina

Goriška Brda so bila poseljena že v prazgodovini, a pravo pomembnost so začela dobivati v času Rimljanov, ki so na tem območju zgradili ceste, naselja in uvedli pridelavo oljk ter vinske trte. Zaradi ugodne lege in blagega podnebja so Brda že zgodaj postala znana po rodovitni zemlji in pridelkih, kar se je ohranilo skozi stoletja.

2.1.2. Srednji vek

V srednjem veku so Brda spadala pod Goriško grofijo, ki je bila najprej v rokah Goriških grofov, kasneje pa je prešla pod oblast Habsburžanov. V tem času so se po gričih začele razvijati številne vasice, med njimi tudi Dobrovo, Medana in Šmartno, ki jih danes poznamo kot središča kulturne in arhitekturne dediščine. Prebivalci so živeli predvsem od kmetijstva, vinogradništva in sadjarstva, versko in družbeno življenje pa je bilo močno povezano s cerkvami in samostani.

2.1.3. Nov vek

V času novoveškega obdobja, zlasti od 16. do 18. stoletja, so bila Brda trdno zasidrana pod Habsburško monarhijo. Kmetijstvo je ostajalo osnovna dejavnost, vinogradništvo se je razvijalo, zlasti zaradi odličnih pogojev za pridelavo kakovostnega vina. Domačini so živeli v skladu z naravo in tradicijo, življenje pa je kljub politični stabilnosti pogosto zaznamovalo pomanjkanje in težki pogoji dela na zemlji.

2.1.4. 20. stoletje

Prva svetovna vojna je Goriška Brda močno zaznamovala, saj se je v neposredni bližini vila krvava Soška fronta. Mnogi prebivalci so bili izseljeni, številne vasi in domovi pa poškodovani ali uničeni. Po vojni je območje pripadlo Italiji, kar je pomenilo začetek obdobja fašizacije. Italijanske oblasti so zatirale slovenski jezik, prepovedovale uporabo slovenskih imen in uvajale prisilno italijanizacijo. Med drugo svetovno vojno so Brda postala pomembno območje partizanskega odpora, prebivalstvo pa je sodelovalo v boju proti okupatorju. Po vojni, leta 1947, so Brda razdelili med Italijo in Jugoslavijo, pri čemer je večji del ostal Sloveniji. Ta razdeljenost je zaznamovala številne družine, saj so ostale ločene čez mejo. Kljub temu je življenje teklo naprej, ljudje so nadaljevali z obdelovanjem zemlje in ohranjanjem svoje kulturne identitete.

2.1.5. Sodobnost

Po osamosvojitvi Slovenije leta 1991 so Goriška Brda postala ena najbolj prepoznavnih in cenjenih vinorodnih regij v državi. Znana so po vrhunskih vinih, med katerimi izstopajo rebula, merlot in cabernet sauvignon, ter po sadju, predvsem češnjah, breskvah in figah. Obenem so Brda postala tudi priljubljena turistična destinacija, kjer obiskovalci uživajo v naravnih lepotah, tradicionalni arhitekturi in lokalni kulinariki. Kulturni dogodki, kot je Praznik češenj, vsako leto privabljajo

množice, ki pridejo doživeti pristno briško vzdušje. Danes Brda predstavljajo simbol prepleta slovenske in italijanske kulture, miru, vztrajnosti in bogate zgodovinske dediščine.

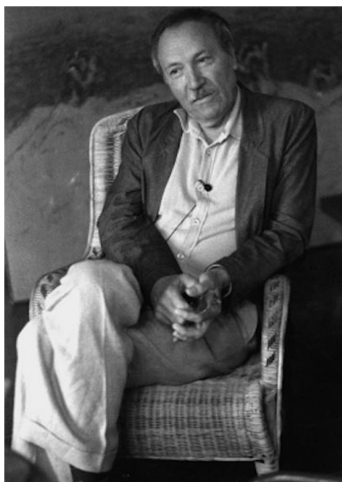

Slika 3: Zgodovinska slika cerkve

2.2. ZNANE OSEBNOSTI

- **Anton Zoran Mušič**

je bil slovenski slikar, grafik in risar, ki je s svojim delom pustil globok pečat v umetniških krogih Italije, Francije in Slovenije. Rojen 12. februarja 1909 v Bukovici pri Gorici, v družini slovenskih učiteljev, je že v mladosti izkusil preizkušnje prve svetovne vojne, ko je družina zaradi bojišč v Soški dolini večkrat spreminjala prebivališče. Po končani gimnaziji v Mariboru je med letoma 1930 in 1935 študiral na Akademiji za likovno umetnost v Zagrebu, kjer je bil pod mentorstvom likovnih mojstrov, kot so Ljubo Babić, Vladimir Becić in Marino Tartaglia .

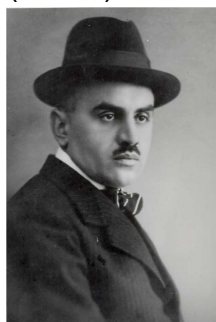

Slika 4: Anton Zoran Mušič

- **Alojz Gradnik**

je bil slovenski pesnik, prevajalec in sodnik, rojen leta 1882 v Medani v Goriških Brdih. Njegovo življenje in delo sta globoko povezani z Brdi, kjer je preživel otroštvo in kjer je tudi pokopan, leta 1967.

Po končani gimnaziji v Gorici je študiral pravo na Dunaju, kjer je leta 1907 pridobil doktorat. Poklicno pot je začel kot sodnik v različnih mestih, med drugim v Pulju, Gorici, Zagrebu in Ljubljani, kjer je služboval do upokojitve leta 1946. Ob tem je bil aktiven v kulturnem življenju, sodeloval v različnih literarnih društvih in bil član Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU).

Slika 5:Alojz Gradnik

3. TEHNIČNI NAČRT VODENJA

SKUPINA: Naročena

DATUM: po dogovoru/jesen

ZBIRNO MESTO: Turistična kmetija Markičič

URA: 9.00

Zaporedna številka	odsek	Časovni rok	Opombe
1	Turistična kmetija Markičič	9.00 - 11.00	Alergeni
2	Razgledni stolp Gonjače	11.15 - 11.25	Višina
3	Vinogradi, trgatev	12.00 - 13.00	/
4	Malica	13.10 - 13.40	alergeni
5	Ogled Župnijske cerkve sv. Mihaela	14.00 - 14.45	/
6	Ogled gradu Dobrovo	15.00 - 15.45	/
7	Ogled Pipistrela	16.25 - 17.00	/

4. VODENJE PO ODSEKIH

4.1 Goriška Brda - turistična kmetija Markičič (1.odsek)

Skupino pričakam s pijačo dobrodošlice-domačim sokom pred Turistično kmetijo Markičič ob 9.00.. Gostje se razdelijo v manjše skupine in pričnejo s peko domačega štrudlja s češnjami. Medtem, ko se štrudelj peče, spoznajo kmetijo in opravila v sadovnjaku.

Turistična kmetija se nahaja v geografskem središču Goriških Brd, v vasi Gonjače, le korak od razglednega stolpa Gonjače in slikovite vasice Šmartno. Družina Markočič se s sadjarstvom in vinogradništvom ukvarja že več kot 50 let, pri čemer sledijo ritmu narave in pridelujejo širok spekter sadja, vključno s češnjami, marelicami, breskvami, hruškami, slivami, kivijem in kakijem.

Na kmetiji ponujajo tudi domače izdelke, kot so marmelade, sokovi, sirupi, suho sadje in žganja, ki so izdelani iz lastnega sadja in ročno pripravljene. Njihova butična prodajalna je odprta za obiskovalce, kjer lahko kupijo sveže pridelke in domače izdelke.

Po slastni degustaciji štrudlja in bogatim narezkom se odpravimo z električnimi kolesi do razglednega stolpa Gonjače.

4.2. Goriška Brda – razgledni stolp Gonjače (2.odsek)

Do razglednega stolpa bomo prikošarili po urejeni pešpoti, ki vodi iz bližnje vasi Šmartno. Naš prvi postanek in ogled je točka, ki je zelo priljubljena med pohodniki, kolesarji in ljubitelji fotografije, saj ponuja izjemne poglede in prijeten stik z naravo. Povpnemo se na razgledni stolp Gonjače saj je ena najlepših razglednih točk v Goriških Brdih. Nahaja se na hribu nad vasjo Gonjače, na nadmorski višini 321 metrov, in ponuja osupljiv 360-stopinjski razgled na številne naravne lepote in zgodovinske kraje.

Stolp je visok 23 metrov in ima 144 kovinskih stopnic, ki vodijo do razgledne ploščadi. Z vrha se ob lepem vremenu odpre razgled na Julijske in Karnijske Alpe, Dolomite, Furlanijo, Tržaški zaliv, Kras, Vipavsko dolino ter Trnovski gozd. Pogled pa seže celo do morja.

Zgrajen je bil leta 1961 kot spomenik 315 padlim borcem in žrtvam druge svetovne vojne iz Brd. Arhitekturno zasnovo je prispeval Marko Šlajmer, umetniški del z bronasto ploščo pa akademski kipar Janez Boljka. Na plošči so verzi pisatelja Franceta Bevka, ki obiskovalca spomnijo na zgodovinsko težo kraja.

Slika 6: razgledni stolp Gonjače

4.3 FERDINAND WINERY (3.odsek)

S kolesi se odpravimo do vinske kleti Ferdinand, ki je ena najvišje ležečih vinogradniških posesti v Goriških Brdih, kjer se vinogradi raztezajo med vasema Kojško in Gonjače. Goste bodo očarali osupljivi razgledi na Julijske Alpe in Jadransko morje ter edinstvena vinska izkušnja.

Družinsko podjetje vodi Matjaž Četrlič, agronom z diplomom iz Biotehniške fakultete in magistrski nazivom iz vinskega menedžmenta. Njegova žena Jasmina, strokovnjakinja za turizem in marketing, skrbi za razvoj blagovnih znamk Ferdinand in Sinefinis doma in v tujini. Njuna vina so rezultat spoštovanja narave, inovativnega pristopa in ljubezni.

Ključna sorta v kleti je rebula, ki je prisotna v vseh linijah vin: klasični rebuli, zorjeni v hrastovih sodih, macerirani rebuli in penečem vinu Sinefinis. Ferdinand je tudi pobudnik projekta Rebolium, ki raziskuje in promovira potencial rebule kot prepoznavne sorte Goriških Brd .

Z direktorjem podjetja se odpravimo v vinograd, kjer je za goste pripravil tekmovanje v pobiranju grozdja. Gost, ki pobere največ grozdja v 10 minutah dobi polet z letalom Pipistrel.

Po uspešnem nabiranju grozdja se prileže bogata malica.

Slika 7: Ferdinand winery

4.4. ŽUPNIJSKA CERKEV SV. MIHAELA (3.odsek)

Tokrat pot nadaljujemo z kombijem do Župnijske cerkve sv. Mihaela v Grosuplju, ki je pomemben verski in kulturni spomenik in se nahaja na razglednem griču v središču mesta. Cerkev ima bogato zgodovino, saj jo v pisnih virih prvič omenjajo že leta 1305. Leta 1663 je bila barokizirana, leta 1853 obnovljena, leta 1965 pa prenovljena po načrtih arhitekta Janeza Valentinčiča. Nazadnje je bila obnovljena v letih 2003/2004.

V notranjosti cerkve so ohranjene freske iz 18. stoletja, ki krasijo oboke nad ladjo. Barvna okna iz leta 1965 so delo akademskega slikarja Staneta Kregarja. Na južni strani cerkve so župnijske plošče žrtev druge svetovne vojne.

Leta 1972 so zraven stare cerkve sv. Mihaela postavili prvo moderno oblikovano cerkev v Sloveniji, ki je prav tako posvečena sv. Mihaelu. Njena zunanost spominja na trup ladje, posebnost pa je mozaik Kristusa Odrešenika, delo patra Marka Ivana Rupnika.

Ob 50. obletnici posvetitve nove župnijske cerkve sv. Mihaela, ki je bila 19. junija 2022, je slovesnost obdarila nadškof metropolit msgr. Stanislav Zore. Občina Grosuplje je župniji ob tej priložnosti podelila zlati znak Občine Grosuplje.

Slika 8: župnijska cerkev sv. Mihaela

4.5. GRAD DOBROVO (4.odsek)

S kombijem prispemo na Grad Dobrovo, ki se nahaja na mestu, kjer je že v 13. stoletju stal manjši neutrjen dvor. Današnje renesančno poslopje je bilo zgrajeno okoli leta 1600 in velja za enega najlepših gradov na Goriškem. Zasnovan je v obliki pravilnega kvadrata s simetrično postavljenimi stolpi na vogalih. Obzidje je bilo verjetno postavljeno med drugo beneško vojno (1615–1617) in po končani nevarnosti spremenjeno v arkadni hodnik. Eden od stolpov je bil spremenjen v kapelo, posvečeno sv. Antonu Padovanskemu.

Grad danes gosti stalno zbirko grafičnih del Zorana Mušiča, svetovno znanega umetnika iz Brd. Viteška dvorana s stenski poslikavami in grbi plemiških družin, ki so imele grad v posesti.

Slika 9: grad Dobrovo

4.6. PIPISTREL (5.odsek)

S kombijem se pripeljemo do Pipistrela slovenskega letalskega podjetja. Vodnik iz podjetja nas sprejme in povabi v notranjost podjetja, kjer nam predstavi celotno delovanje in organizacijo. Podjetje je bilo ustanovljeno leta 1989 v Ajdovščini, znano po razvoju lahkih in električnih letal. Ime izhaja iz italijanske besede *pipistrello* (netopir), saj so prvi prototipi leteli ponoči zaradi omejitev zasebnega letenja v Jugoslaviji. Podjetje je svetovno prepoznavno zaradi svoje inovativnosti in pionirskega dela na področju električnega letalstva.

Leta 2020 je Pipistrel kot prvi na svetu prejel certifikat EASA za popolnoma električno letalo Velis Electro, ki se uporablja za šolanje pilotov. Njihovo električno letalo Taurus G4 je zmagalo na NASA Green Flight Challenge, poleg tega pa so njihovi modeli, kot sta Virus SW in Sinus, zmagovali na več letalskih tekmovanjih zaradi učinkovitosti in nizke porabe. Skupno so izdelali več kot 2.500 letal, ki so prisotna v več kot 100 državah.

Leta 2022 je podjetje prevzel ameriški velikan Textron, s čimer je Pipistrel postal del njihove enote Textron eAviation. Podjetje s tem še naprej ostaja v ospredju razvoja trajnostnega letalstva ter predstavlja enega najuspešnejših slovenskih tehnoloških izvoznikov.

Zmagovalec v pobiranju grozdja se pripravi za krajšo panoramsko vožnjo.

Slika 10: letalo Pipistrel

↓

×

5. IZRAČUN CENE

STALNI STROŠKI (FC)

STROŠEK	CENA ZA 8 OSEB	CENA NA OSEBO
Turistično vodenje	200 EUR	25 EUR
Najem vozila	400 EUR	50 EUR
Najem koles	96 EUR	12 EUR
SKUPAJ	600 EUR	87 EUR

SPREMENLJIVI STROŠKI (VC)

STROŠEK	CENA NA OSEBO
Vodenje po vinski kleti in malica	15 EUR
Vodenje po cerkvi	2 EUR
Vodenje po gradu	2 EUR
Vodenje Pipistrel	10 EUR
Narezek Kmetija in delavnica peke štrudlja	18 EUR
SKUPAJ	47 EUR

IZRAČUN PRODAJNE CENE

STALNI STROŠEK NA OSEBO	87 EUR
SPREMENLJIVI STROŠEK NA OSEBO	47 EUR
STROŠKI SKUPAJ	134 EUR
RVC 10%	13,4 EUR
DDV NA RVC 22%	2,9 EUR
SKUPAJ	150,03 EUR
PRODAJNA CENA	151 EUR

6. ZAKLJUČEK

Goriška Brda so čudovita destinacija, ker združujejo naravne lepote, bogato kulturno dediščino in vrhunsko kulinariko. Med slikovitimi griči, prekritimi z vinogradi in sadovnjaki, se razprostirajo očarljive vasi, ki ponujajo pravo mediteransko vzdušje. Brda slovijo po izvrstnem vinu, oljčnem olju, češnjah ter gostoljubnosti domačinov. Obiskovalcem nudijo številne možnosti za pohodništvo, kolesarjenje, sprostitve v naravi ter ogled zgodovinskih znamenitosti, kot so srednjeveški gradovi, cerkvice in razgledni stolpi. Goriška Brda so idealna izbira za vse, ki si želijo miren oddih, vrhunske okuse in pristno doživetje Slovenije.

Naš izlet v Goriška Brda bomo zaključili polni lepih spominov, okusov in doživetij. Skozi dan bomo raziskovali slikovite vasi, se sprehajali med vinogradi in uživali v razgledih, ki segajo vse do morja in Alp. Spoznali bomo bogato zgodovino in kulturno dediščino tega čudovitega kraja ter okušali domače specialitete in vrhunska vina (le ta bodo lahko gostje okušali doma), po katerih so Brda znana po vsem svetu.

Prijaznost domačinov, mirno vzdušje in naravna lepota bodo poskrbeli, da bo izlet nepozaben. Goriška Brda nam bodo ostala v lepem spominu kot destinacija, kamor se bomo z veseljem še kdaj vrnili.

Slika 11: Goriška Brda

7. VIRI IN LITERATURA

1. Zgodovina goriških brd – Pridobljeno, 4.5.2025 s spletne strani <https://www.etno-muzej.si/sl/etnolog-kljucne-besede/goriska-brda>
2. Znane osebnosti - Pridobljeno, 4.5.2025 s spletne strani <https://en.wikipedia.org/wiki/>
3. Turistična kmetija Markoičič - Pridobljeno, 4.5.2025 s spletne strani <https://www.brda.si/sl/ponudniki/sadjarji/>

4. Razgledni stolp Gonjače - Pridobljeno, 4.5.2025 s spletne strani <https://www.brda.si/sl/spoznaj/top/2022101308490552/razgledni-stolp-gonjace/>
5. Ferdinand winery - Pridobljeno, 4.5.2025 s spletne strani <https://www.ferdinand.si/en/>
6. Župnijska cerkev sv. Mihaela - Pridobljeno, 4.5.2025 s spletne strani <https://zupnija-menges.rkc.si/index.php/zupnijskacerkev/>
7. Grad Dobrovo - Pridobljeno, 4.5.2025 s spletne strani <https://www.goriskimuzej.si/stalne-zbirke/grad-dobrovo>
8. Pipistrel - Pridobljeno, 4.5.2025 s spletne strani <https://www.pipistrel-aircraft.com/sl/>